

1 **Den norske kjøtt- og eggbransjes**
2 **retningslinje for**
3 **dyrevelferdsprogram verpehøns**
4 **Versjon 2**

5
6
7 **Anbefalt av Animalia AS sitt styre 12.10.20**

8 **Anerkjent av Mattilsynet XX.XX.XX**
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24

28 Den norske kjøtt- og eggbransjes retningslinje for 29 dyrevelferdsprogram verpehøns

30 **Anbefalt av Animalia AS sitt styre 12.10.20, anerkjent av Mattilsynet xx.xx.xx**

31 Referanse til regelverket: Den norske kjøtt- og eggbransjes retningslinje for dyrevelferdsprogram verpehøns er
32 utarbeidet i samsvar med Forskrift 12. desember 2001 om hold av høns og kalkun Dette er andre versjon av
33 retningslinjen. Første versjon av retningslinjen ble anbefalt av Animalia AS styret 22.05.2019 og anerkjent av
34 Mattilsynet 16.10.2019.

35

36 **1. Formål**

37

38 Formålet med retningslinjen er å bidra til å sikre norske verpehøners velferd
39 gjennom produksjonsperioden. Dette skal gjøres gjennom god
40 produksjonsstyring, systematisk forebyggende helse- og dyrevelferdsarbeid og
41 tredjeparts revisjon av regelverksetterlevelse.

42

43 **2. Virkeområde**

44

45 Retningslinjen gjelder for driftsenhet som holder minst 1 000 verpehøner (*Gallus*
46 *gallus*) for konsumeggproduksjon og leverer til eggpakkeri som har tilsluttet seg
47 til denne retningslinjen.

48

49 **3. Definisjoner**

50

51 *Driftsenhet*: En driftsenhet i jordbruket defineres som en virksomhet (bedrift)
52 med jordbruksdrift. Hver driftsenhet skal ha identitetsmessig tilknytning til en
53 bestemt landbrukseiendom, men driftsenheten skal omfatte alt som drives
54 sammen, medregnet leid areal og uansett om arealet ligger i en eller flere
55 kommuner. Driftsenheten i jordbruket er sammenfallende med tilskuddsenheten
56 etter reglene for produksjonstilskudd.

57

58 *Eggpakkeri*: Den bedrift (juridiske enhet) driftsenheten har leveringskontrakt
59 med.

60

61 *Elektronisk produksjonskontroll*: Elektronisk verktøy for registrering av
62 produksjonsdata i konsumeggproduksjonen med hensikt til å bedre egne
63 produksjonsresultater.

64

65 **4. Ansvar og roller**

66

67 Nortura SA og Kjøtt- og Fjørfebransjens landsforbund (KLF) er ansvarlige for
68 utforming og oppfølging av retningslinjen. Ansvaret utøves av partene gjennom
69 Animalia AS sitt styre. Partene skal sikre tilgang til nødvendig kunnskap og
70 kompetanse med tilstrekkelig kapasitet for faglig oppfølging og veiledning.
71 Retningslinjen er forpliktende for eggpakkerier som tilslutter seg skriftlig.

72

73 For KLF skal medlemsbedrifter som ønsker å slutte seg til avtalen, undertegne
74 KLFs tilslutningsavtale. Nortura SA og KLF skal innenfor sine organisasjoner
75 utpeke revisorer til å revidere og føre stikkprøvebasert tilsyn med retningslinjene
76 i sine eggpakkerier. Partene kan utelukke sine eggpakkerier ved vesentlige brudd

77 på retningslinjen. Eggpakkeriet kan med 6 måneders varsel skriftlig trekke sin
78 tilslutning til retningslinjen ved å sende melding til Nortura SA eller KLF.

79
80 Det er eggpakkeriene som inkluderer og ekskluderer driftsenheten i
81 dyrevelferdsprogram verpehøns. Inkludering i programmet er ikke tidsbegrenset.
82 Eksklusjon fra programmet skjer etter kriteriene beskrevet i punkt 6.

83 84 *4.1 Animalias plikter*

85
86 *Animalia skal på oppdrag av KLF og Nortura SA:*

- 87 a) være sekretariat for bransjeretningslinjen
- 88 b) ha oppdatert liste over tilsluttede eggpakkerier på www.animalia.no
- 89 c) være pådriver for samordnet og lik praktisering av retningslinjen
- 90 d) utarbeide relevant statistikk og publisere resultater
- 91 e) drifte journalsystemet HelseFjørfe
- 92 f) tilby opplæring av KSL-revisorer, helseovervåknings-veterinærer og
- 93 produsenter
- 94 g) gi veiledning til eggpakkerier, driftsenheter og bransje
- 95 h) overvåke praktiseringen av retningslinjen og gjennomføre nødvendige
- 96 oppdateringer
- 97 i) oversende retningslinjen til Mattilsynet for anerkjennelse som nasjonal
- 98 retningslinje
- 99 j) holde Mattilsynet oppdatert om retningslinjens innhold, endringer og
- 100 praktisering
- 101 k) sørge for oppdatert oversikt over driftsenheter som har gjennomgått e-
- 102 læringskurs i avlving av verpehøner

103 104 *4.2 Eggpakkerienes plikter*

105
106 *Det enkelte pakkeri:*

- 107 a) skal gjøre retningslinjen til en fullverdig og integrert del av egne
- 108 kvalitetssystemer
- 109 b) skal oppfylle kravene i egne kvalitetssystemer og i offentlig regelverk
- 110 c) kan til enhver tid kunne revideres av henholdsvis Nortura SA eller KLF og
- 111 plikter å legge til rette for slik revisjon
- 112 d) skal gi driftsenhet som produserer konsumegg et tilbud om medlemskap i
- 113 egnet produksjonskontroll levert av eller godkjent av Nortura SA eller KLF og
- 114 kontrollere at nødvendige produksjonsdata blir registrert
- 115 e) skal varsle driftsenheten i god tid før overskridelse av frister for
- 116 helseovervåkningsbesøk
- 117 f) skal sikre innmelding av driftsenhet til KSL-revisjon slik at det ikke går mer
- 118 enn tre år mellom hver revisjon
- 119 g) skal sikre at driftsenhetene lukker avvik fra KSL-regelverket innen angitt frist
- 120 h) kan inkludere og ekskludere driftsenhet fra dyrevelferdsprogrammet
- 121 i) skal fortløpende trekke minimum 10 øre/kg egg fra driftsenhetene over
- 122 avregningen som tilbakebetales ved innsettets slutt når nødvendig
- 123 produksjonsdata er registrert i elektronisk produksjonskontroll og
- 124 helseovervåkningsbesøk er gjennomført.

125 126 *4.3 Driftsenhetenes plikter*

127

- 128 *Den enkelte driftsenhet skal:*
- 129 a) være tilsluttet dyrevelferdsprogram verpehøns dersom man ønsker å levere
- 130 konsumegg til eggpakkeri som har sluttet seg til denne retningslinjen
- 131 b) være medlem i og registrere nødvendige produksjonsdata definert av
- 132 eggpakkeriet for hvert innsett i en elektronisk produksjonskontroll levert av eller
- 133 godkjent av Nortura SA eller KLF.
- 134 c) produsere i henhold til offentlig regelverk og KSL-standard for
- 135 fjørfeproduksjon, dokumentert gjennom årlige elektroniske egenrevisjoner, og
- 136 eksterne revisjoner hvert 3. år
- 137 d) gjennomføre nødvendige tiltak for å tilfredsstille dyrevelferden, herunder
- 138 lukking av avvik påvist ved KSL-revisjon og oppfølging av anbefalinger fra
- 139 veterinær eller rådgiver.
- 140 e) inngå skriftlig avtale med veterinær om helseovervåking av besetningen.
- 141 Veterinæren det inngås avtale med skal gjennomføre godkjent
- 142 etterutdanningskurs i dyrevelferd minst hvert tredje år. Animalia kan gi
- 143 dispensasjon fra kravet om at veterinæren har godkjent etterutdanningskurs
- 144 dersom det ikke er tilgang på godkjent veterinær i praksisområdet. Avtalen
- 145 skal omfatte at det skal tas kontakt med veterinæren ved tegn på sjukdom eller
- 146 klare produksjonsavvik, og at veterinær utfører helseovervåkningsbesøk minst
- 147 en gang per innsett, journalført og dokumentert i HelseFjørfe
- 148 f) gjennomføre ett e-læringskurs i avlaving av verpehøner innen to år etter
- 149 tilslutning til DVP

151 **5. Obligatoriske registreringer ved Helseovervåkningsbesøk**

- 152
- 153 Følgende velferdsindikatorer skal dokumenteres i besøksjournalen i HelseFjørfe
- 154 ved minst ett HO-besøk per innsett av en helseovervåkningsveterinær:
- 155 a) Luftkvalitet (CO₂, NH₃): måles med kalibrerte måleapparat i dyrehøyde,
- 156 oppgis i ppm
- 157 b) Støvmengde (0-2): vurder støvmengde tre ulike steder i huset; 0: minimalt 1:
- 158 noe støv 2: mye støv
- 159 c) Strøkkvalitet (0-2): vurder strøkkvalitet tre ulike steder i huset: 0: tørt og løst
- 160 (egnet til strøkbading) 1: noe fuktig/hardt (mindre egnet til strøkbading) 2:
- 161 fuktig/hardt/manglende (ikke egnet til strøkbading)
- 162 d) Fjørdrakt (0-2): Vurdere 50 høner fra ulike steder i huset: 0: Full fjørdrakt,
- 163 lite slitasje. 1: moderat slitasje, få (<2) små fjørløse områder (under 5 cm). 2:
- 164 Flere fjørløse områder, eller store fjørløse områder (over 5 cm).
- 165 e) Dødelighet fra innsett til besøksdato (%)

167 **6. Avviksbehandling**

169 Generelt

170 Dersom det påvises vesentlige avvik fra offentlig regelverk, KSL-krav til

171 konsumeggproduksjonen eller denne retningslinjen og slike avvik ikke lukkes

172 innen angitt frist, skal eggpakkeriet anse driftsenheten for å stå utenfor

173 dyrevelferdsprogrammet. Perioder med produksjonsopphold kan trekkes fra ved

174 vurdering av overtredelse av tidsfrister.

176 a. Veterinæravtaler og helseovervåkningsbesøk:

177 Dersom det ikke foreligger veterinæravtale eller de pålagte

178 helseovervåkningsbesøkene ikke har vært gjennomført, er ikke driftsenheten å

179 anse som tilsluttet programmet.

180

181 b. KSL-revisjoner og lukking av avvik:

182 Elektronisk dokumentert egenrevisjon og ekstern revisjon på driftsenheten skal
183 gjennomføres iht. programmet. Avvik påvist ved ekstern revisjon eller
184 egenrevisjon skal lukkes innen angitt frist. Dersom revisjon ikke blir gjennomført
185 i tide eller avvik ikke blir rettet innen fristen, er ikke driftsenheten å anse som
186 tilsluttet programmet.

187

188 **7. Klageadgang**

189 Driftsenhetens klageadgang er regulert i leveranseavtalen med eggpakkeri.

190

191 **8. Gyldighet**

192 Den norske kjøtt- og eggbransjes retningslinje for dyrevelferdsprogram
193 verpehøns ble underskrevet av Nortura 21.06.2019 og Kjøtt- og Fjørfebransjens
194 Landsforbund 20.06.2019. Denne retningslinjen ble anerkjent av Mattilsynet
195 16.10.2019 som "Nasjonal retningslinje" iht. Forskrift 12. desember 2001 om
196 hold av høns og kalkun. Versjon 2 av bransjeretningslinjen ble anbefalt av
197 Animalia AS styret 12.10.20 og anerkjent av Mattilsynet xx.xx.xx.